

SISZÁNTÓ

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hét első
éjszakai napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezsa u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 16 kor.
Negyedévre 4 " "
Helyben háshoz hordva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 " "
Vidékre postán szállítva.
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 " "
Egyes szám ára 8 fillér.

XXI. évfolyam 107. szám.

Nagyvárad.

Szerda 1915 május 12.

Az oroszok üldözése.

Budapest, május 11. Eperjesről jelentik: Észak felé előnyomuló csapataink elérték Sodziszov városát, amely husz kilométerre van Rzeszowtól. Boroevics serege több helyen átlépte a Felső-Sant, ahol az oroszok ellenállásra készültek.

Nyugatgaliciában előnyomulásunk egyre tart, a foglyok száma a százezren felül folyton növekedőben van. Lupkownál és Uzsoknál az oroszok gyorsan vonulnak tova. Mackensen és Boroevics teljesen együttműködnek.

Az oroszok fejvesztett menekülése.

Budapest, május 11. (Saját tudósítónktól.) Homonnáról jelentik: Zemlénben oly gyorsan előrenyomultunk az oroszok ellen, hogy halottjaikat maguk mögött temetetlenül hagyták. Temetésükre polgárokat rendeltek ki. A menekülő oroszok a lupkovi alagutat felrobbantották. Vasutasztagaink a hegyet megkerülve, sínpárokat fektettek le.

Csapataink átlépték a Sant.

Budapest, május 11. (Hivatalos.) Az utolsó két nap Tuerenban csapataink Delicánál áttörték az orosz harc vonalat, melynél fogva a Visztulától délre harcoló nagy orosz erők kénytelenek voltak gyorsan visszavonulni a Vishke alsó folyásu mögé.

Ezen események jelentőségét világosan mutatja az, hogy ma reggel jelentést kaptunk arról, hogy Orosz-Lengyelországban az ellenséges déli szárny visszavonult. A jól megerősített Nida arevonalat az ellenség tarthatatlannak ismerte fel és a lehető leggyorsabban kiüríti. Amint a gorlicei és jaslói siker a kárpáti harc vonalra is átterjedt épügy befolyásolja József Ferdinánd főherceg hadseregének tarnovi és debicai sikere az orosz-lengyelországi helyzetet.

Közép-Galiciában a mi csapataink és a német csapatok állandó sikeres harcok közepe követték a megvert orosz hadtestek ronesait. A San szakaszon a Timok-Sanok irányában az oroszoknak a vasut mentén nyugat felé, mintegy 3 hadosztállal megkísérelt ellentámadását az ellenség súlyos veszteségei mellett véresen visszavertük és az üldözést folytatjuk. A foglyok száma és a zsákmány napról-napra gyarapszik.

Az Erdős-Kárpátokból előnyomult hadosztalaink Baligrodnál erős ellenséget vissza-

verték és elővédeink Dverníknél átlépték a Sant.

Az orosz 8. hadseregnek, amely naggyában Lupkov és Uzsok között harcolt, tetemes része immár vereséget szenvedett. Délkelet Galiciában az oroszok több szakaszon támadásba mentek át. Nagyverőknek a Pruth-tól északra Csernovitz irányában történt előretörését az országhatáron visszavertük és 620 foglyot ejtettünk. Gordonkától északra sikerült ellenséges osztagoknak a Dnyeszter déli partján hátukat megvetniök és a harc még folyik. Hófer. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Az oroszok üldözésében nem kockáztatunk semmit.

Kassa május 11. Csapataink győzelmes előnyomulása szakadatlanul tart és Nyugat-Galiciából kelet felé, valamint a Kárpátokból északra előretörő hadseregek együttműködésének hatása mindinkább érezhetővé válik. Különösen ki kell emelni azt, hogy a vezérek az üldözést nem erőszakolják, nehogy a csapatok igénybevétele a megengedett határokat túlhaladja. A menetelő csapatok egyre találkoznak szembe jövő foglyoszállító osztagokkal és a zsákmány egész erdejét hordozó vonatokkal. A szétszóródott orosz csapatok összeszedése még jó ideig tartó munka lesz s így a zsákmány egész

összege még nem tekinthető át. Ellenállhatatlanul előnyomuló csapataink mögött szakadatlanul folyik az egészségügyi- és élelmezési berendezkedés, valamint az utak és városok restaurálása, hogy egyfelől a csapatok előrehaladása, másrészt a polgári lakosság visszatérése biztosítható legyen.

Tanácskozások Rómában.

Milanó, május 11. Salandra miniszterelnök, aki visszatért a Villa Adából, szombaton reggel egyenesen a külügyminisztérium palotájába hajtatott, ahol hosszasan tárgyalt Sonninoval. Ezen a konferencián az angol nagykövet és az orosz és francia követi tanácsosok is jelen voltak. Később érkezett Barrere francia nagykövet és egyedül tárgyalt a két miniszterrel. Salandra ezután a Monte Citoriora ment Sonninoval, ahol minisztertanács volt. A tanácskozás utáni délután Zupelli hadügyminiszter Kardona vezérkari főnökkel és Martini gyarmatügyi miniszterrel tárgyalt a tripoliszi és libiai lázadások dolgában. Elhatározták, hogy Tripoliszba négy újabb zászlóaljat indítanak a fölkelők ellen. A hadügyminiszter kijelentette, hogy a kormány egyelőre a tripoliszi lázadásról nem fog kommunikét kiadni.

Az olasz válság.

Budapest, május 11. A Politikenek jelentik Rómából, hogy a helyzet aggasztó, de nem kétségbeejtő. Az olasz kormány e héten véglegesen dönt.

Cozena, Oreglia, Montagnó, Rimini városokban háboruellenes tüntetések voltak. A tüntetők elvágták a táviróvonalat.

Az Avanti azt írja, hogy a háborút kezdő olasz kormányt az örültek házába kell csukadni (Magyar Távirati Iroda.)

Olaszország magatartása.

Budapest, május 10. (Saját tud.) Rómában e hó 20-án összeülő kamara abban a helyzetben lesz, hogy döntsön. Az utolsó szó a királyé. Sonnino a megnyitáskor nyilatkozik a helyzetről. A békevágy a parlamentben tért nyert. A „Stampa” szerint a béke reménytelen. A „Züricher Zeitung” szerint a háborúra nem kerül a sor.

Az orosz flotta a Boszporusnál.

Pétervári jelentés szerint újra megkísérelte eredmény nélkül a Boszporusba való behatolást. Az orosz hadihajók több órán keresztül tűz alatt tartották a felső esatoldzsai part mentén levő török erődöket és a kara burnui védőműveket.

A przemysli hősök viselik kardjukat.

Krakó, május 11. Jól értesült forrásban híre jár, hogy a cár a tisztéknek, akik Przemysliben fogságba kerültek, vitézségük elisméréseül megengedte kardjuk viselését.

Amerika nem kezd háborút Luzitániáért.

Budapest, május 11. Newyorkból érkező jelentés szerint Wilson elnök kijelentette, hogy Amerika nem kezdhet háborút Németországgal a Luzitánia elsüllyedéseért.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

A kijáró képviselők.

Budapest, május 11.

A képviselőház ülésén Beöthy Pál elnökölt. A kivételes állapotokról szóló törvény módosítását harmadszori olvasásban elfogadták. A hadszállítási visszaélések megbüntetéséről szóló törvényjavaslatnál Farkas Pál a kijárók megbüntetését kérte. Helyesli a statáriális eljárást.

Vázsonyi Vilmos: A honvédelmi miniszterium gazdasági főnöke megnevezheti a kijárókat!

Farkas Pál: Nem ismer neveket. A javaslatot elfogadja.

Tisza István gróf: A gazdasági főnöktől megtudta, hogy politikusok közvetítettek. Kiadták a rendeletet, hogy a kijárókat vissza kell utasítani és föl kell jelenteni.

Vázsonyi Vilmos hivatkozik arra, hogy a gazdasági főnök kijelentette, hogy a képviselők főkorteseiktől presszionálva kijárnak. A még szabadlábban levő oszályfőnök kötelessége, hogy a neveket elárulja! (Óriási zaj.)

Tisza István gróf: Az Est egy intervjújára kijelenti, hogy az intervjút nem látta. Végére jár a dolognak és intézkedni fog. (Helyeslés.)

Rakovszky István a külügyi helyzetről kért felvilágosítást.

Tisza István gróf az időt alkalmatlannak tartja a felvilágosításra.

Vázsonyi után Huszár Károly, Ábrahám Dezső, Szabó István, gróf Andrassy Gyula és Polónyi Géza szólaltak fel.

Az elnök a felszólalások után a vitát bezárta.

Balogh miniszter bejelentette, hogy az ellenzék részéről a 11. szakaszhoz bejelentett módosításhoz hozzájárul.

Sándor miniszter felszólalása után a javaslatot általánosságban megszavazzák. A részleteknél a 10. szakaszig eljutottak. Ma tovább folytatják a tanácskozást.

Az országgyűlés délután 3 órakor ért véget.

Mit tárgyal a városi közgyűlés.

Aljegyző választás.

Nagyvárad város törvényhatósága a holnapi ünnep miatt, pénteken, május 14-én tartja május havi rendes közgyűlését.

A gyűlés legérdekesebb tárgya az aljegyző választás lesz, s bizonyára nagy számmal vonulnak fel a voksoláshoz a városatyák.

Ezen a közgyűlésen kerül tárgyalásra a város folyó évi költségvetése, amelynél bizonyára lesznek felszólalások. De ezenkívül is néhány nagyon érdekes és fontos ügy kerül a törvényhatóság plenuma elé.

A közgyűlés tárgysorozata a következő:

1. A Polgármester jelentése az előző havi közigazgatás állapotáról.
2. Üresedésben levő II. od. aljegyzői állás választás utján való betöltése.
3. Debrecen sz. kir. város közönsége a hus, zsir, szalonna, hüvelyesek polgári rekvirálása, azok hatósági árának mielőbbi megállapítása tárgyában a m. kir. kormányhoz intézett feliratát hasonszemlémi felirattal leendő támogatás végett megküldi.
4. Kolozsvár sz. kir. város közönségének átírata a hadsereg szállításoknál előfordult visszaélések megbélyegzése és megtorlása ügyében.
5. Kolozsvár sz. kir. város közönsége az osztrák menekültekkel követendő eljárás szabályozása ügyében a m. kir. kormányhoz intézett feliratát hasonszemlémi felirattal leendő támogatás végett megküldi.
6. A tanács a házi pénztár s az abban kezelt alapok és alapítványok 1915. évre szóló költség előirányzatait tárgyalás és elfogadás végett beterjeszti.
7. A tanács javaslata a készpénzek elhelyezése ügyében.
8. U. a. javaslata a hadikölcsön jegyzés ügyében.
9. U. a. javaslata a polgári iskolai tanszemélyzet s azok igényjogosult hátrahagyottjai nyugellátásának a városi pénztár terhére leendő átvétele s az 1894. évi XXVII. t. cikkel alkotott országos nyugdíj intézet kötelekébe vató tartozás kötelezettsége alól való felmentés tárgyában.
10. A tanács a városi alkalmazottak nyugdíj szabályzatát tárgyalás és elfogadás végett beterjeszti.
11. Ugyanannak a vigalmiadó szabályrendelet tervezetét tárgyalás és elfogadás végett beterjeszti.
12. A tanács javaslata a városi villamos telepen egy második gőzturbina beszerzése tárgyában.
13. U. a. javaslata a körösoldali régi vízműtelepen fenékgát és új gépház építése tárgyában és ezzel kapcsolatban dr. Károly Irén th. biz. tag indítványa a körösoldali régi vízmű gőzhajtásának villamoshajtásra leendő átalakítása ügyében.
14. A tanács javaslata a III. ik. vashid elnevezése tárgyában.
15. U. a. javaslata a Szent László-téri hid kocsis és gyalogutjának új burkolattal leendő ellátása ügyében.
16. U. a. javaslata a honvédlőszerraktár s a hozzávezető ut kiépítéséhez szükséges költségnek kölcsön útján leendő beszerzése tárgyában.
17. U. a. javaslata a katonai szállás-alapból kölcsön vett 64012 korona 67 fillér leírása s a beszállásolási biztosi teendők ellátásáért előirányzott 600 korona folyósítása tárgyában.
18. U. a. javaslata a nagyvárad Keresk. és Iparkamarának a Városi Vasut r.-t. ellen a zöldfa-uteai vágány szerződés ellenes kiharosítása címen emelt panaszja ügyében.
19. U. a. javaslata az Olaszi róm. kath. iskola vízmentessége ügyében.
20. U. a. előterjesztése Ocskó Sándor és neje építkezése folytán a köztérhez csatolt terület kártalanítása iránt.
21. U. a. előterjesztése Tóttós Mihályné köztérvéti ügyében.
22. U. a. a honvéd tüzértanyája kibővítésére vonatkozólag Incze Lajos és Társa vállalkozóval kötött pótszerződést jóváhagyás végett beterjeszti.
23. A város polgármestere az 1915. évre véglegesen megállapított orsz. gyűlési képviselő

választó névjegyzéket bemutatja. 24—25. Szabadság és fizetési előleg iránti kérelmek.

Megint áremelést kérnek a kórházi szállítók.

A kórházi választmány határozata.

Tegnap délelőtt ismét a kórházi szállítók dolgával kellett foglalkoznia a kórházi választmánynak. Az idén rövid 4 hónap alatt éppen másodszor kérnek áremelést a szállítók. A kórházi választmány a méltányosságra helyezkedve az első kérelmet kedvezően intézte el és legnagyobb részben meg is adta a szállítóknak a magasabb egységárakat. Ez a határozat még ezideig nem léphetett érvénybe, mert a minisztertől még most sem érkezett le a jóváhagyás.

Lehet, hogy részben a kórházi választmány első határozata indította főként a szállítókat arra, hogy újabb áremeléseket kérjenek. Tegnap már minden szállítónak ott volt a kérvénye a bizottság előtt. A kérvényben elsősorban arra kérik a választmányt, hogy a múlt ülésen megadott magasabb egységárak és az eredeti árak közötti különbözetet utalja ki a választmány, a jóváhagyás reményében.

A határozat alapján Fráter Barnabás alispán még a tegnapi nap folyamán feliratot intézett a miniszterhez a jóváhagyás leküldése iránt. A szállítók másik kérelme az újabb áremelés volt. Ezt azzal indokolták a szállítók, hogy legutolsó kérelmük óta is 50 százalékkal emelkedett az élelmi cikkek ára úgy, hogy ma teljesen képtelenek azért az árért teljesíteni a szállítókat.

A kórházi választmány most már nem döntött azonnal a kérelmek felett, hanem úgy határozott, hogy előbb meggyőződést szerez a különböző cikkek áremelkedéséről. Ezért egy albizottságot küldtek ki, melynek tagjaiul Fráter Barnabás alispán elnöklete alatt dr. Fráter Imre, dr. Móricz Ernő, dr. Fássy Lajos, Balogh Elemér és [Sátory József kórházi gondnok jelöltettek ki.

Az albizottságnak az a feladata, hogy állapítsa meg Biharvármegyében az élelmi cikkek árát és az eredményt jelentse be. Az albizottság jelentésének beérkezése után a számvevőség fogja megállapítani, hogy a költségvetés keretében mennyivel lehet emelni egyes cikkek árát.

Tegnap már akcióba is lépett az albizottság. Nevezetesen átiratot intézett a Kereskedelmi és Iparkamarához, a melyben a hus, zsir, liszt, tej, tejfel és a kötszerek mai árának állása után érdeklődnek. Ha a jelentés tényleg nagy árkülönbségeket fog mutatni, akkor a szállítók kérése megint teljesül.

x **Szeplő-májfolt** ellen megbecsülhetetlen az **YPO** krém és szappan, mely eltünteti a ráncokat, mittessereket, bőrvörösséget és pattanásokat, ára: 1 korona. Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B. Rimanóczy palota Telefon: 13—02.

Az árvák hadikölcsöne.

Verner Kálmán felhívása.

Biharvármegyében az első hadikölcsön jegyzése alkalmával az árvák, illetve az árvák gyámjai jártak elől jó példával. Nincs Biharvármegye árvaszékének egyetlen egy árvája, akinek a gyámja ne jelentkezett volna annak idején hadikölcsönre. Ha a gyámok kérelmét kivétel nélkül figyelembe vették volna, akkor az árvaszék lett volna a legelső a hadikölcsönt jegyzők névsorában.

A gyámok jegyzési kérelmét azonban nem lehetett figyelembe venni teljes összegében, mert akkor igénybe kellett volna venni az egész árvaszéki készpénz készletet. Ez pedig a pénzpiac súlyos rázkódtatását idézte volna elő. A kérdést aztán úgy oldotta meg az árvaszék vezetősége, hogy a jegyezni kért részvényekből csak egy tizedrészt jegyeztetett.

A mostani hadikölcsön jegyzésnél ugyan ez az eset nem fordulhat elő. Most ugyanis az árvaszék számot fog vetni az esélyekkel és már az egész akció megkezdése előtt tájékozódást fog szerezni arról, hogy mennyi értékű kölcsönt tud jegyeztetni a pénzüntétek megkárosítása nélkül.

Verner Kálmán árvaszéki elnök már a múlt héten kibocsátotta felhívását a gyám-pénztárakhoz, hogy jelentsék be a jegyezhető hadikölcsönök összegét. Tekintve azt, hogy már most megkezdte az árvaszéki elnök a hadikölcsön jegyzésére való mozgalmat, kétségtelen, hogy a második jegyzés az előbbinél jelentősen magasabb lesz.

A vármegye hivatalos lapjában is megjelent Verner Kálmán felhívása a gyámokhoz. A felhívásban lelkesen szól az elnök a kiskorúak gondozóihoz és vagyoni kezelőihez, hogy hazafias kötelességüket ne mulasszák el most sem gyakorolni. Figyelmezteti őket most is azokra az előnyökre, amelyek a hadikölcsön jegyzése útján háramlanak a kiskorúak vagyonára.

Bizonyára a mostani kölcsön jegyzésénél már nem kell olyan nagy reklámmal dolgozni, mint az elsőnél. Reklámnak elég az első kölcsön szelvényeiből kapott nagyobb jövedelem. Azok, akik jegyeztettek kölcsönt, most boldogan dicsekedhetnek el, hogy jó üzletet csináltak. Kétségtelen, hogy a hadikölcsön kötvény ma sokkal jobb befektetés, mint az ingatlan vásárlás. Különösen jól jártak azok, akik nagyobb értékű kötvényeket vásároltak és az Osztrák-Magyar Bankkal bonyolították le az üzletet oly formán, hogy igénybe vették a jegyzésnél biztosított fizetési feltételeket.

A második hadikölcsönre ismét rövid határidő van kitűzve, de most remélhetőleg sietni fog mindenki idejében lejegyezni a maga kötvényét. Az előjelekből ítélve a mostani jegyzésből alig fog hiányozni valaki, akinek csak a legkevesebb megtakarított, vagy nélkülözhető pénze van.

x Kőhögés, hurut, rekedtség
lenel használjon hurut szeletkét ára: 60 fillér. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákoczy-ut 7/B.

Glatz Antal halála.

Nagyvárad részvéte.

Néhai Glatz Antal volt főispán megrendítő halála úgy Nagyváradon, mint egész Biharvármegyében szinte mély részvétet keltett.

Nagyvárad város tanácsa tegnap rendrendkívüli ülést tartott Glatz Antal volt főispán halála alkalmából.

Rimler Károly polgármester bejelentette a tanácsnak, hogy Glatz Antal Biharvármegye és Nagyvárad város volt főispánja, Debrecenben elhunyt.

Mindnyájan tudjuk — ugymond — hogy városunk volt főispánja milyen meleg szeretettel viseltetett Nagyvárad városa iránt és ezen szeretetből folyólag mily sokat fáradozott Nagyvárad kulturális fejlesztésén, melylyel úgy Nagyvárad város közönségének, mint a város tisztikarának nagyrabecsülését és általános rokonszenvét nyerte el a maga részére.

Mindezek alapján indítványozta, hogy a lesújtó gyászfölött Nagyvárad város tanácsa fejezze ki jegyzőkönyvileg, az elhunyt érdemeinek megőrkítése mellett részvétét, a gyászoló-családhoz intézzen részvétiratot, a város gyásza jeléül a fekete lobogót a városi székház tornyára tüzesse ki, az elhunyt temetésén a városi tanács képviseltesse magát s az elhunyt ravatalára a város nevében helyezzen koszorút.

A városi tanács tagjai a polgármester előterjesztését és indítványát meghatva vette tudomásul és ahhoz egész terjedelmében hozzájárult; a temetésén a város tanácsát Rimler Károly polgármester és Kőszeghy József főmérnök képviselik.

*

Mint értesülünk, Glatz Antal temetése ma, szerdán délután 3 órakor megy végbe Debrecenben.

Vádbeszéd a Hámory—Mladin perben.

— Saját tudósítónktól. —

A tanúkihallgatások és a bizonyítási eljárás kiegészítése után a Hámory—Mladin-per tárgyalásában a bíróság eljutott az esküdtekhez intézendő tény és jogi kérdések megszövegezéséig tegnap délelőtt.

A bíróság zárt ülésben vitatta meg a védelem és a vád által beterjesztett kérdéseket. A kérdések megszövegezése délután megtörtént és így a vádbeszédre is rákerült a sor még tegnap délután.

A délutáni nyilvános tárgyalást az elnök fél 5 órakor nyitotta meg. Kihirdette az esküdtriboróság végzését az előterjesztett kérdésekre vonatkozólag. Felolvasta azután azokat a tény és jogkérdéseket, amelyeket a bíróság megállapított. Összesen mintegy 38 kérdést állapított meg a bíróság. Ezek között van a védelem által előterjesztett két jogi kérdés arra nézve, 1 hogy Mladin öntudatlan állapotban követte-e el a cselekményt, 2 hogy erős felindulása alatt hajtott-e végre a merényletet. A kérdéseket az elnök felolvasta az esküdteknek.

A kérdések felolvasása után a vád és a védelem képviselője az egyes figyelembe nem vett előterjesztésekre vonatkozólag sem-

miségi panaszt jelentett be, amelyet az elnök tudomásul vett és felkérte dr. Baróthy Pál kir. ügyészt a vádbeszéd megtartására.

A vádbeszéd.

Baróthy Pál vádbeszédének gondolatmenete a következő volt:

Azon szellemi munkák sorában, amelyek az egyén lelkivilágával és az abból folyó cselekedetek elbírálásával foglalkozóknak, a legnagyobb és legnehezebb az, mikor embertársunk felett kell ítélni. Azon jog, amelyet az államhatalom egyes polgártársai feletti ítélkezési hatalmat kezükbe letette, egyike a legfelelősség teljesebbeknek.

A közbíróknak csupán a vád jogi és ténybeli kérdéseinek indokait kell feltárni, mégis erkölcsi kötelességet vél teljesíteni, mikor a védelem előterjesztésére vonatkozólag megteszi észrevételeit, annál is inkább, mivel laikus bírák ítélnének ily szövevényes perben.

Az eredeti vád a vádlott ellen a szándékos emberölés büntetése volt. Ezt emeli ellene ő is és vádolja Mladin Miklóst azzal, hogy Hámory László ellen a szándékos, de előre meg nem fontolt emberölés büntetése kisérletét követte el. Az emelt vád minden részben be lett bizonyítva a második főtárgyalás folyamán. Maga Mladin is elismerte bűnösségét, hogy emberölésre szolgáló revolverrel 3-szor rálőtt Hámoryra.

Be van bizonyítva, hogy a vádlott a sértettre közvetlen-közletről rálőtt, testi sértezt okozott. A vád a törvényes ismereteken kívül még egy pozitív kritériumot tartalmaz. Ez abban nyilvánul, hogy a vádlott az emberélet kioltására irányuló cselekményt szándékosan követte el.

A szándékot a vádlott nem ismerte be, hanem azt mondta, hogy csak ijesztetni akart. Ezen állítását azonban megcáfolja a cselekmény előtti magaviselete.

A vádlott kihallgatásakor azt mondta, hogy megjéjt Hámory szigorú tekintetétől, a vér fejébe szállt és öntudatlanul követte el a cselekményt.

Mikor megkérdezte Mladintól az elnök, mi volt ez oka cselekedetének, azt felelte a vádlott: nem volt semmi okom.

Mladin ezen kijelentése alapján befejezhetném vádbeszédem, mert ezzel, amit a vád felöllel, mind beigazolván van.

Ezután még a vádlott védekezésére vonatkozó reflexióját fejtette ki. A védekezés jogi álláspontja kettős. Azt mondja a védelem, hogy Mladin Miklós a bűncselekményt vagy öntudatlan állapotban követte el (ekkor nem számítható be cselekedete) vagy erős felindulásban volt és ekkor enyhébb büntetés alá esik.

Az eddigi tárgyalások, tanúkihallgatások alapján teljes beigazolódást nyert az a tény, hogy a vádlott nem volt öntudatlan a tett elkövetésekor. Az erős felindulás sem állapítható meg. Ez mindig erkölcsi okból ered és pillanat választja el az öntudatlanságtól. Ez a vádlott magatartásából egyáltalában nem tűnt ki, mert mindvégig nyugodt volt, amint a tanúk bizonyították.

A büntett indítóokául a védelem Mladinék vagyoni romlását tette, amelynek állítólagos előidézője Hámory volt. Be lett bizonyítva a tanuvallomások és az okiratok alapján, hogy Mladinék igen zilált anyagi viszonyok között éltek és Hámory volt az, aki lehetővé tette az ő jobb megélhetésüket. Egyáltalában, amire Hámory megbízást adott Mladinéknek, annak költségeit mindig kifizette.

A vádlott tettét szándékosan követte el, mikor olyan előzmények és viselkedés után, amelyet a büntett elkövetése előtt tanusított, halálveszélyes merényletet kísérelt meg Hámory László ellen. Kéri azért az esküdteket, hogy Mladin Miklóst a szándékos, de előre meg nem fontolt emberölés kísérelésében bűnösnek mondják ki és kéri Mladin Miklós elítélését.

A vádbeszéd, mintegy három óra hozsát tartott.

A holnapi tárgyaláson dr Medvigy Gábor mondja el majd védőbeszédét.

Füsttelen-nap.

A háboru rokkantjai, munkaképtelenné vált hőseinek segélyezésére rendezett május 1-i ünnepélyen az e célra felállított urnákba a következő összegek gyűltek be:

Butyka Lajosné urasszony vezetése mellett az I. sz. urnába befolyt 7784 K, amelyből gyűjtőiven adakoztak: Kovács Lajos 30 f, Nepella József 28 f, Kiss József 24 f, Cseh Béla, Brágya György, Varga Sándor, Seress János, Lerik József, Szilasy György, Németh István, Szilágyi Endre, K. Szabó János, Farkas Lajos, Sütő Mihályné 20—20 fillér, Egri Károly 14 f, Hámor József 8 fillér.

Váradi Ignácné urasszony vezetése mellett a II. sz. urnába befolyt 8913 K, amelyből gyűjtőiven adakoztak: L. Andor 2 K, Kuhn Sándor, Nemes Gábor 1—1 korona, Tarr Mihály 60 f, Nagy József 60 f, Kovács József, Bundik Lajos 50—50 fillér, özv. Kovács Ferencné, Tarján Ferenc, Szivák Sándor, Trokk Samu, Gallovits József 40—40 fillér, Udráz Constanza, Németh Ferenc, Csengeri Sándor, Somlay Jolán, Somlay Ida 30—30 fillér, Gecei Sándor 38 f, Fekete Károly 26 f, Hodak Mihály, Makó Sándor, Bahus Dénes, Villand Lajos, Stein Antalné, Tóth Vilma, Soss Lajos, Baka Sándor, Lovász István, Fekete Sándorné 20—20 fillér.

Krámer Károlyné urasszony vezetése mellett a III. számú urnába befolyt 3450 K, amelyből gyűjtőiven feljegyzett Nagy Sándor 50 fillért.

Vucskics Julia, özv. Lukács Gusztávné, dr Mayer Lászlóné és Bárczy Carmen urasszonyok vezetése mellett a IV. számú urnába befolyt 376 K 60 f, amelyből gyűjtőiven feljegyeztek gróf Széchenyi Miklós 50 K, Grócz Béla 100 K, Gabrielly 50 K, dr Lányi József 30 K, Karácsonyi János, Bundala Mihály, Spett, Papnevelde előljárója 20—20 K, dr Mayer László, Kollányi Ferenc, dr Vucskics Gyula 10—10 K, Kmi N. 5 K, Jesszil Ferencné 4 K, Lopussny 3 K, Bakocs 1 K.

Özv. Géher Antalné és Niedermann Antalné urasszonyok gyűjtése jelvényekből 31 K 60 f, Maltenberger Vilmos 10 K, Bártfay Józsefné, Balogh Kálmán 2—2 K, Papp Dezső, ifj. Papp Dezső és Pap 1—1 K, N. N. 1 K 40 f.

Korbély Józsefné urasszony vezetése mellett az 5. sz. urnába befolyt 13 K 80 f., melyhez még Dajka Margitka gyűjtőívén hozzájárultak: Bundala Mihály, Grócz Béla 2—2 K, Resch Mihályné, Kráhm László 1—1 K, Steiner M., N. N., Fleischmann M. 60—60 fill., dr Paskuczné, Halász Vilma, Antalffy E. 50—50 fill., N. N. 30 f., Szantner Palika, Irma néni, dr Sarkadyné, Klein S., Vass Elvira 20—20 fill. Együtt 10 K 60 f.

Ifj. Popper Józsefné urasszony vezetése mellett a 6. sz. urnába befolyt 72 kor. 92 fill.

Vass Jánosné urasszony vezetése mellett a 7. sz. urnába befolyt 23 K 20 fill., mely összeghez gyűjtőívén hozzájárultak: Szabó Lajos, Jóska Károly, Olvashatlan 30—30 fill., Kóti Elek, Zábori József, Olvashatlan, Csizmadia Sándor 20—20 fill., Tapaszi Lajos, Gábrél Miklós, Pápai Ferenc 10—10 fill.

Varró Domokosné urasszony vezetése mellett a 9. számú urnába befolyt 131 kor. 32 fill., mely összeghez gyűjtőívén hozzájárultak: Bilkainé 20 f., Kiss Juliska Borgos Jolán, Czeizlerné 10—10 fill., N. N. nevek alatt 1 K. 90 f.

Siket Trajáné urasszony vezetése mellett a 10. sz. urnába befolyt 24 K.

Hiemesch Frigyesné urasszony vezetése mellett a 12. sz. urnába befolyt 150 K.

Dr Thury Endréné urasszony vezetése

mellett a 11. számú urnába befolyt 28 K 80 f., melyhez gyűjtőívén hozzájárultak Mangra Vazul 4 K, Száhlenderné 2 K.

Vermes Kálmáné urasszony gyűjtése a 13. számú urnába 28 K 10 fillér.

Órley Györgyné urasszony gyűjtése a 14. számú urnába 248 K 44 f., melyhez gyűjtőívén hozzájárult N. N. ur 50 koronával.

Halász Zsigmondné urasszony gyűjtése a 15. számú urnába 80 K 19 f.

Tabéri Arminé urasszony gyűjtése a 16. számú urnába 12 K, melyhez gyűjtőívén hozzájárultak Tabéri Armin 10 K, Katona Bálint 2 K.

Eleméry Ferencné, Molnár Gézáné, May Sándorné és Bodiczky Gabriella urasszonyok gyűjtése a 17. számú urnába 203 K, melyhez hozzájárultak gyűjtőívén Klein Hermin 1 K, dr Möricz Ernő 2 K, Farkas Mária 40 f., Groszmann Gizella, Gönczi Lászlóné 30—30 f., Hajnal Pirooska, Bor Pirooska, Stidl Gizella, Oltay Emmy, H. Olga, Skeleczy, N. N. 20—20 f., Szauer Bum Róza, Schwoly Ilona, Fischer, Miszner, Grünwald, Fazekas, Grünstelt, Csávássy, Kovács 10—10 f.

Beliczay Elekne urasszony gyűjtése a 18. sz. urnába 71 K, 4 f.

Fényes Manóné urasszony gyűjtése a 19. sz. urnába 262 K, 45 f.

Gyűjtőívén feljegyzett adományok: a Hitelbank fiókja 20 K, a nagyváradi Kereskedelmi és Forgalmi Bank, Helfy Józsefné, X. Y. Steinbach Mór, Bognár Sándor 10—10 K, Lewitter, Schwartz Márton, Cukorka bonbonier, Fényes György, Schönfeld Lajosné, dr Lányczy József 5—5 K, Havas Mór 8 K, dr Kabos Béla, Billitz Sándor 6—6 K, Schvarcz Béla, N. N., dr Hermann Ottó 2—2 K, Kiss Dávidné, Gubicza főhadnagy, Kirschnerne, Moskovits Miksáné 1—1 K.

Darvas Rózi urasszony gyűjtőívén: Billicz, X. Y. 10—70 K, Edelmann 5 K, Steiner Emil, György Ernő 2—2 K.

Fehér Dezsőné urasszony vezetésével a 20. sz. urnába befolyt 145 K.

Mihelfy Lajosné urasszony vezetésével a 21. számú urnába befolyt 224 korona 64 fillér.

Gyűjtőívén feljegyzett adományok: Billicz Sándor, Stern Ödön, Biharmegyei tűzifari árusító 10—10 korona, Az Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Rt. 20 K, Általános Takarékpénztár 6 K, Fleischer Béla 4 K, dr Rezső, Barna Hugó, két tűzér, Schönfeld Lajos, Bereczky Kornél, Rosenberg, Farkas Izidor, Incze, Rimler K., Bognár Sándor 2—2 K, dr Barna Miklós, Kádár, dr Pelle, Balogh, Olvashatlan, Rendes Vilmos, Kepes Samu, Moskovits Mór, Berkovits René, Bognár Sándorné, Waldmann Dezső, Révész, Biró, Csanda 1—1 korona, Mihelfy 120 K, Molnár János 50 fillér.

Erdélyi Miklóné urasszony vezetésével a 22. számú urnába befolyt 4960 korona.

Boócz Gézáné urasszony vezetésével a 23. számú urnába befolyt 88 K 30 f.

Flegmann Arminné urasszony vezetésével a 24. számú urnába befolyt 140 K 06 f.

Gerő Arminné urasszony vezetésével a 25. számú urnába befolyt 133 K 76 f.

Hofbauer Pálné urasszony vezetésével a 26. számú urnába befolyt 157 K 09 f.

Dr Pap Corioláné urasszony vezetésével a 27. számú urnába befolyt 152 K 44 f. Gyűjtőívén adományoztak: Bihoreana takarékpénztár 50 K, Jelvényekért dr Pap Coriolán, dr Rác Ödön, dr Zigre Miklós 5—5 K, dr Mandel József, dr Zigre Aurél 2—2 korona, Csizmadia Gáspárné 10 K.

Kosztá Istvánné urasszony vezetésével a 28. számú urnába befolyt 95 K 70 f.

x Mindennemű **molyirtó** szerek és **fertőtlenítő** cikkek legolcsóbban beszerezhetők, Farkas István „Apolló” drogeriájában. Rákóczi ut. 7/B.

Felhívás

a Kereskedelmi és Iparkamara tagjaihoz, Ipartestületekhez és Kereskedelmi Egyesületekhez!

Elérkezett a pillanat, a melyben hazánk minden polgára tanuságot tehet emberies gondolkodásáról és hazafias érzéséről.

A ránk szakadt védelmi háborút nem csak tűzhelysünk védelme, de az emberiség legszentebb javainak szabadság és demokratikus fejlődésnek biztosítása tette szükségessé.

Életet és vért követel tőlünk ez a nagy-szerű feladat. Az életet és vért bőségesen áldozzák hadbavonult fiaink, testvéreink. Reánk itthonmaradottakra az a feladat hárul, hogy a vérben és életben hozott áldozatát meg hozza gyümölcsét: a győzelmet; melyből a békés fejlődés lehetősége sarjad. A győzelem biztosításának egyedüli záloga az, ha a hadiszükségletek akadálytalanul fedezhetők, mert csak mindennel jól felszerelt hadseregek győzhetnek.

Küzdő fiaink és testvéreink hősiessége is csak akkor hozhat eredményt, ha bőségesen ellátják őket a hadviselés eszközeivel, megóvják az éhezéstől és a felszerelések hiánya miatt támadt szenvedésektől.

A magyar kormány ezen cél biztosítása végett határozta el, hogy immár másodszor a nemzethez fordul és kölcsön kér tőle, bizván abban, hogy a nemzet megérti és a becsület követelményének eleget tesz. Igen, meg kell értenünk a kormány célzatát, amit annál könnyebben megtehetünk, mert újból nem áldozatot követel, hanem előnyös üzletet ajánl, mert a nemzeti kölcsön feltételei olyanok, melyek az aláírónak nem csak az aláírást könnyítik meg, hanem bőséges kamatozást is biztosítanak. A feltételek szerint ugyanis, akinek 20 koronája van, jegyezhet egy 50 koronás címletet és ez által évente biztosíthat magának több mint 125 korona kamatot.

Ily feltételek mellett semmi kétségünk nem lehet abban, hogy az ország minden polgára sietni fog kötelességét teljesíteni és részt vesz erejéhez mérten a kölcsön aláírásában. Mégis indíttatva érezzük magunkat a T. címhez fordulni azzal a kéréssel, hogy saját személyében, mint ismerősei és barátai körében az aláírást megejtteni, illetve megejtetni sziveskedjék, mert a hazafiai kötelesség, az előnyös tőkebefektetés felül a kölcsön aláírásának minél sikeresebb voltától függ a külföld részéről gazdasági erőnk és az ország közgazdaságának teljesítő képességére levonható ítélete, mely főként a háboru lezajlása után fogja bőségesen megteremni gyümölcseit. Az ország közgazdasága terén működnek, tehát nem csak hazafias kötelessége, de egyúttal jól felfogott saját érdeke is, hogy saját hatáskörében mindent elkövessen, hogy a kölcsön eredménye minél kedvezőbb legyen.

De a belföldi forgalom élénkítése is várható a kölcsön sikeres keresztülvitelétől, mert a felhalmozódott és indokolatlanul visszatartott készpénzkészletek visszaáramlanak a közgazdasági forgalom esatornájába és a háboru ideje alatt is újabb tevékenységre ösztönzik a gazdasági életet.

Minthogy pedig az állam 5 év múlva a kölcsön kötvényeket teljes névértékben, tehát az időközben netalan mutatózó árfolyam csökkenés ellenére is beváltja és így a kiadott 975 korona helyett 100 koronát garantál s minthogy az Osztrák-Magyar Bank mindenkor bank kamatlába mellett 75 százalékos erejéig lombardozás is biztosítva van és ennél fogva az aláírónak tényleg csak 25 százalékot kell befizetnie: az aláírás felettébb meg van könnyítve.

A pénzügyminiszter úrtól nyert értesülés szerint a most kibocsátásra kerülő második 6 százalékos hadikölcsönnel együtt, mely kölcsön ugy a kiadásra kerülő címletek típusa és kamatlába, valamint árfolyam tekintetében mindenben azonos lesz az első hadi-

kölesönnel, ez alkalommal 5 és fél százalékos járadékkötvények is fognak aláírásra boesáttatni.

Mindkét kölesön jegyzésére ezuttal is igénybe vehetők az 1914. évi augusztus 1-én elhelyezett, egyébként moratorium alá eső betétek is; azonban a betéti üzlettel foglalkozó intézetek jogos érdekeinek szemmel tartásával e különben moratorium alá eső betétek felhasználásának mérve azuttal olyképp állapított meg, hogy azok a 6 százalékos és az 5 és fél százalékos kötvényekre történő befizetésekre együttesen a jegyzés idejében fennálló összegük 25 százaléka, de legfeljebb a betét tulajdonosa által jegyzett összeg 25 százalék erejéig vehetők igénybe.

Az Osztrák Magyar Bank és a m. kir. hadikölcsönpénztár az új hadikölcsönkötvények tekintetében, az első hadikölcsönkötvényekre nézve nyújtott kedvezményeknek megfelelő, sőt azoknak továbbmenő kedvezményeket adnak, amennyiben úgy a két új járadékkölesön kötvényeire, még pedig azok névértékének 75 százalékáig, mint a jegyzés céljára lombardirozai kívánt és náluk zálogul elfogadható más értékpapírokra legalább 1916. évi július hó 8-ig, a mindenkori váltóleszámitolási kamatlábon (ezidőszert 5 százalék) nyújtanak kölcsönt; sőt a kölesönre kibocsátásra kerülő új kölesönökre vonatkozó befizetési határidő alatt folyósított ily lombardkölesönök után a fél kivánságára a mindenkori hivatalos váltóleszámitolási kamatláb helyett ugyancsak 1916. évi július 8-ig 5 százalékos állandó kamatlábat hajlandó biztosítani.

Az új kibocsátás annyiban tér el az első hadikölcsöntől, hogy míg akkor a jegyzett összeg három részletben és pedig egy 40 százalékos és két 30 százalékos részletben volt befizethető, most a befizetés négy 25 százalékos részletben lesz teljesíthető.

A kibocsátásra kerülő új kölesönök kötvényeit a szelvénybevéltással megbízott hivatalos bevéltőhelyek és az Osztrák Magyar Bank 1916. évi június hó 30-ig fogják a felek kivánságára költségmentesen megőrizni és kezelni.

Ily körülmények között az alulírott Kereskedelmi és Iparkamara indítva érzi magát arra, hogy felhívja a tekintetes címet arra, hogy mindent elkövetni sziveskedjék a kölesön aláírásának sikere érdekében, hasson oda, hogy környezetében mindenki, de különösen a hadsereg és egyéb közintézmények szállítói jegyezzék a nemzeti kölesönt. Hazánk és az emberiség fejlődésének nagy követelménye ez, aki kivonja magát a kötelesség alul, az nem ismeri emberi voltát és hazafias kötelességét.

Most, amikor győzedelmes fegyvereink az áldásos béke létrejvetelét egyre közelebb hozzák, sietniünk kell a küzdő állam megerősítésére, hogy ereje teljességében jelenhessék meg ott és akkor, ahol és amikor a népek jövőjét a béketárgyalásokon megpecsételik.

Nagyvárad, 1915 május 11.

A nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara:

Dr. Moskovits József s. k. dr. Sarkadi Lajos s. k. elnök. titkár.

HIREK

* **Személyi hír.** Takács Menyhért jázsói prépost, Novotny S. Alfonz perjel kíséretében Nagyváradra érkezett. Most a premontrei rend váradszentmártoni birtokán vannak, ahol a rend ügyeit intézik. Takács Menyhért prépost igen érdeklődik a Félix-fürdőben berendezendő katonai üdülőhely iránt.

* **Fagyos szentek.** Már tegnapelőtt hideg északi szél süvített végig a város utcáin, jelezve, hogy itt vannak a fagyos szentek. Hogy a hőmérséklet változásra mily titokzatos okok hatnak, ez az egyszerű tapasztalati tény mutatja, hogy a májusnak e napjai rendszeren meghozzák a hőmérséklet abnormis lehülését anélkül, hogy a meteorológusok e természeti tüneménynek kétségtelen okát tudnák adni. Ma van Pongrác napja, utána következnek Szervác és Bonifác kritikus napjai. A hideg szél elvitte az esőfelhőket s így elmaradt az a termékenyítő májusi eső, melyre a gazdáknak most már annyira szükségük van.

* **Májusi ájtatosság.** A váradolaszi róm. kath. plebánia templomban a ma este fél 7 kor kezdődő májusi ájtatosságon a szentbeszédet Mellau István tanítóképzői tanár tartja.

* **Keresztjárom napok.** Ma lesz a keresztjárom ájtatosságok harmadik napja. Ma a körmenet délelőtt 8 órakor a Szent László plebánia-templomból indul a kapucinus-rend templomába, hol a csendes szentmisét dr. Karácsonyi János prépost kanonok tartja s Hencz Aurél kapucinus rendű áldozópap tartja a szentbeszédet.

* **Vaskereszt.** A király megengedte, hogy báró Pflanzler Baltin lovassági tábornok, Szirmay Sándor altábornagy és Ambroz József 70. gyalogezredbeli alezredes a Vilmos császár által nekik adományozott vaskereszt II. osztályát elfogadják is viseljék.

* **A vármegye rendkívüli közgyűlése.** Biharvármegye törvényhatóságának rendkívüli közgyűlése, mint már megírta a Tiszántúl, május 19-én lesz megtartva. A rendkívüli közgyűlés összehívása iránt tegnap intézkedett Miskolczy Ferenc főispán.

* **Katonai kitüntetések.** A király megparancsolta, hogy gróf Széchenyi László 9. huszár ezredbeli tartalékos főhadnagynak, Werner József 101. gyalogezredbeli tartalékos hadnagynak és Popovics Szilárd 70. gyalogezredbeli főhadnagynak a legfelsőbb dicséret elismerés tudtul adassék. Hermann János 2. honvédhuszár ezredbeli zászlós az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásának elismerésül az I. osztályú ezüst vitézségi érmet, továbbá a szintén 2. honvédhuszár ezredbeli Blalint Pál szakaszvezető és Földi Lajos huszár az I. oszt. ezüst vitézségi érmet, Karácsony János őrmester a II. oszt. vitézségi érmet, Kovács János őrmester, Králik Márton, Fábrián Sándor és Gerebenics András tizedesek, Vajda Béni I. oszt. patkolómester, Balog Lajos járőrvezető, Kiss B. János és Szabó H. Lajos huszárok a bronz vitézségi érmet kapták vitézségükért.

* **A Katholikus Kör választmányi ülése.** A Katholikus Kör választmányja ma délután 6 órakor ülést tart.

* **Wallner Ödön öröke.** Biharvármegye főügyési székét júniusban tölti be a vármegye törvényhatósága. A betöltés választás útján fog megtörténni. A pályázatot tegnap hirdette meg az alispán. Eszerint a pályázati kérvények június 11-éig adandók be. Előrelátható, hogy dr. Wallner Ödön örökének betöltése felett erős harcot fognak vívni a pályázók.

* **Katonai kinevezések.** A király Lengyel Béla, Politán József és Antalfi Árpád 101. gyalogezredbeli, Müller Lajos és Sztachó Széver 37. gyalogezredbeli, azonkívül Leakovics Ferenc, Barisics Roland és Filipovics Nándor 70. gyalogezredbeli zászlósokat hadnagyokká; a tartalékban Vadász Armin 101. gyalogezredbeli, dr. Scharbert Frigyes 37. gyalogezredbeli és Srdics Mihály 70. gyalogezredbeli hadnagyokat főhadnagyokká nevezte ki.

* **A vegyvizsgáló állomásra szükség van.** A nagyvárad katonai állomásparancsnokság átiratot intézett Nagyvárad városához, amely szerint igen sok esetben gyanu merült fel az élelmiszerek hamisítását illetőleg. Rámutat az élelmiszerek hamisításának veszedelmére s hogy e tekintetben a vegyvizsgáló állomás megbecsülhetetlen szolgálatot tehetne, úgy a város polgársága, mint a katonaság részére. A városi vegyvizsgáló állomás működésére szükség van, de erre nézve a város tegye meg a kezdeményező lépéseket, amelyeket a katonai állomásparancsnokság is támogatna. Kérdést tesz, hogy mi akadályozza a vegyvizsgáló állomás működésbe helyezését s esetleg milyen személyzet beállítása volna szükséges; továbbá hajlandó e a tanács a katonaság részére a vizsgálatokat díjtalanul vagy mily feltételek mellett teljesíteni.

* **Buza-darát árul a város.** A város közönségének tudomására hozom, hogy május hó 13-ától kezdődőleg Teleky-utca 3. sz. alatt, Szent László tér 4. szám alatt, Szt. László-tér 16. szám alatt, Rákóczi ut 8. szám alatt városi raktárakban buza dara (gries) kerül elárúsításra kilónként 82 filléres áron. A raktárakban személyenként és hetenként legfeljebb fél kiló buzadarát (gries) fognak kiszolgálni. Nagyvárad, 1915. május 11. Lukács Ödön, főjegyző.

* **Nyilvános nyugtázás.** A nagyvárad városi Szent László templom májusi Mária oltárának diszitására kegyesen adakoztak: Gr. Széchenyi Miklós 40, Grócz Béla 30, dr. Bundala Mihály 20, dr. Karácsonyi János 20, Spett Gyula 20, Gabrielly Lajos 20, Kny Antal 5, dr. Vueskics Gyula 20, Vueskics Julia 4, Harmathy Károlyné 10, dr. Krüger Aladárné 4, Lopussny Gyula 5, dr. Némethy Gyula 2, Poszeky Ferenc 2, dr. Knecht János 2, dr. Pataky Arnold 2, Gyepes Imre 2, Papp Béla 2, Fetzter József 2, Hegedüs János 2, Justh Károly 2, P. A. 5, Vinkler Jozefa 10, özv. Kádár Jánosné 2, özv. Sürgerne 5, Huzella 1, Kolozsváry Sándor 2, Schwartz Gézané 2, Povazsán József 2, özv. Grunwald Henrikné 10, Andrányi Gusztávné 2, dr. Kovács Jánosné 3, Koszta István 2, Pongrácz István 1, Czillér Imréné 2, dr. Medvigy Gáborné 6, Iványi Istvánné 2, Schweiger Edéné 6, Oláry Gyula 4, özv. Csatóry Istvánné 4, N. N. 5, Oláh Györgyné 3, Kovács Kálmánné 1, Kovács Lajosné 2, Mokok Sándorné 1, Tátray Sándorné 1, Köblös Ferencné 3, Marxer Antalné 1, Bandhauer Ferenc 2, Dévald Mihályné 2, özv. Birta Jánosné 1, Ertsey Józsefné 3, Varga Miklósné 1, Szűz anyám dicsőségére 5, Schmidt Józsefné 2, özv. Papp Jánosné 2, Szeretett Szűzanyának 2, Pardavi Árpádné 1, özv. Roszkopff Ferencné 1, Bruszberger Gyuláné 1, Románszky Józsefné

CIPÓ

ujdonságaim megérkeztek!
Reichard Dezső

Rákóczi-ut. Orsolya zárda épület.

1, Szeretből a Szüzanyának 2, Szeretből a Szüzanyának 3, Papp Jánosné 1, Bereczik Mihályné 1, Nagy Abonyi Istvánné 1, Pinter Mihályné 40 f, Kerekes Ferenc 40 f, ifj. Kozák János 1 K, Kokoska József 60 f, Bárdi Agostonné 40 f, Jézus nevében 4, Kisné 40 f, Rác Lajos 50 f, Rác Jánosné 40 f, Hegedűs Julia 1, Szatrán Vinczéné 3, Weisz Sámuelné 4, Kalenda Jánosné 1, Darázs Istvánné 1, öz. Óváry Sándorné 5, Balogh Erzsébet 4, öz. Tóth Józsefné 6, Olasz Ilka 4, Mertzné 1, Havranekné 1, Körössy Józsefné 1, Nádasy Gézané 1, N. N. 2, öz. Bereczki Sándorné 1, Nagy Istvánné 1, öz. Molnár Istvánné 1 korona, özvegy Kása Nándorné 50 fillér, Zboray Gyuláné 1, Molnár Julia 1, öz. Korbita Pálné 1, Ország Ferencné 1, öz. Requinyi Edéné 4, Oziáné 1, Pekarik Endréné 1 K. Összesen 392 korona 60 fillér. Az oltár felállításán önzetlen készséggel Barza József kárpitos ur fáradozott. A kegyes adományokat leghálásabban köszöni a Szent László plebániához.

*** Triesti általános biztosító társulat** (Assicurazioni Generali) Budapest, V., Dorottya utca 10. és 12. A „Közgazdaság” rovatában közöljük a Triesti általános biztosító társulat (Assicurazioni Generali), e legnagyobb leggazdagabb és legrégibb biztosító intézetünk mérlegének főbb adatait. Teljes mértékben a társulat mindenkinél, aki e célból hozzá fordul a legnagyobb készséggel szolgál. Az intézet elfogad: **élet-, tűz-, szállítmány-, üveg- és betörés elleni biztosításokat.** Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a Magyar jég- és vizontbiztosító r. t., baleset- és szavatossági biztosításokat az Első o. általános baleset elleni biztosító társaság, valamint kezességi és óvadék biztosításokat, eltulajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztosításokat és versenylovak, teliverek és egyéb értékesebb tenyésztések biztosítását a „Minerva” általános biztosító részvénytársaság, valamint áru- és utipodgyász-biztosításokat az Európai áru- és podgyász-biztosító részvénytársaság számára. A nagyvári fő ügynökség *Kurländer és Ullmann.*

*** Felhívás az élelmiszereket szállító kocsitulajdonosokhoz.** A városban élelmiszereket szállító kocsik anyyira rozoga, szennyes és elhanyagolt állapotban vannak, hogy azok egyrészt a közegészségre lehetnek káros hatással, másrésztől a fogyasztó jóizlésével össze nem egyeztethető. Nem különben oly lecsigázott sánta és gyenge lovakkal, valamint össze toldott és tákoltszerszámokkal fuvarosnak, hogy azokkal a városi szabályrendelet értelmében fuvarozni nem szabad. Ennélfogva ezen tarthatatlan állapot megszüntetése céljából f. évi május hó 27-én d. u. 3 órakor kocsiló- és szerszám szemlértartok és pedig a lóvásártéren. Miért is felhívom az érdekelt élelmiszertszállító tulajdonosait, hogy a jelzett napon tartandó szemlére kifogástalan karban levő lovakkal s jó állapotban levő kocsikkal és szerszámokkal annál is inkább jelenjenek meg, mert akik a szemlére nem jelennek meg, tőlük az élelmiszertszállítás elvonatik. Nagyvárad, 1915 május hó 9-én. *Gerő Armin, rendőrfőkapitány.*

x Kiadó lakások. A kamara székházában, (Teleky-u. 11. sz. a.) az alagsorban 2 műhely helyiség, a földszinten pedig egy garçon lakás kiadó.

x Négy szoba és előszobából álló lakás, irodának különösen alkalmas, villany világítás és gőzfűtés berendezéssel, a Bémer-tér közvetlen közelében f. év augusztus hó 1-től, esetleg már május hó 1-től kezdődőleg kiadó. Bővebbet a házmesternél. Szent János-utca 3. szám.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacsu-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezni a Gazdasági és Iparbanknál.

x Kiadó lakások. Ősi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezni a Polgári takaréknál.

x A Nagyvárad takarékpénztár értesíti ügyfeleit, akik hadikölcsön kötvényeket jegyeztek, hogy az összes szabad és zárolt kötvények megérkeztek és a kiadott elismervények ellenében átvehetők.

x Kiadó lakások. Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házban két kétszobás lakás kiadó. Értekezni a Polgári takarékpénztárnál.

*** Ingatlan eladás.** Nagytelek-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutárayon azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

*** Dusafalva község határában** 300 kis hold legelő bérbeadó. Értekezni lehet a Polgári Takarékpénztárnál Nagyváradon.

*** Három szobás utcai lakások,** a város központjában, I és II. emeleten előnyös bér mellett kiadók, a *Biharmegyei Takarékpénztárnál*, Kossuth-utca 3. sz.

x Kiadó lakás. Arany János u. 7. szám alatt négy szoba, hall s mellékhelyiség gekből álló modern lakás május 1-re kiadó. Értekezni a Polgári Takarékpénztárnál Kossuth-utca.

x Poloskairtó NOXIN biztos szer, Ára 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákoczy-ut 7/P.

*** Kiadó modern berendezésű butorozott szobák** katonatisztek, kadettok, önkéntesek és civil uraknak; esetleg szolgál szobával hosszabb vagy rövidebb időre. Nagy Sándor-u. 4.

*** 6 %-os hadikölcsön.** A Bihar-megyei Takarékpénztár értesíti hadikölcsön jegyző t. ügyfeleit, hogy a végleges szabad címletek pénztáránál átvehetők.

*** Kiadó a Nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara épületében** (Teleki-u. 11.) egy garçon lakás és az alagsorban egy műhelyhelyiség, azonnal.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Szerdán: Cigányprimás.
Csütörtökön: délután Szibill, este: A drótostót. (Sz. Zsigmondy Anna fellépte.)
Pénteken: Apja leánya.
Szombaton: Az elvált asszony. (Sz. Zsigmondy Anna és Görög Olga felléptével.)
Vasárnap délután: Zsuzsi kisasszony.
Vasárnap este: Sárga csikó. (Sz. Zsigmondy Anna felléptével.)

A hét műsora.

A Szigligeti-színház igazgatósága a következő jelentést adta ki:
Május hó 13-án, csütörtökön délután 3 és fél órakor félhelyárakkal színre kerül a *Szibill*.
Május hó 13-án, csütörtökön este rendes helyárakkal, Sz. Zsigmondy Anna felléptével színre kerül a *Drótostót*.
Május hó 14-én, pénteken színre kerül itt először az *Apja leánya*. Színmű 4 felvonásban.
Május hó 15-én, szombaton este rendes helyárakkal, Sz. Zsigmondy Anna és Görög

Olga vendégfelléptével színrekerül az *Elvált asszony* című operett.

Május hó 16-án, vasárnap délután 3 és fél órai kezdettel színre kerül a *Zsuzsi kisasszony*.

Este rendes helyárak mellett Sz. Zsigmondy Anna felléptével színre kerül *A sárga csikó*, eredeti énekes népszínmű.

Legujabb táviratok.

Sikeres harcok Nyugaton.

Az oroszok sikertelen kísérlete Keleten.

Berlin, május 11. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

Tegnap délelőtt Westende előtt egy angol sorhajót tüzelésünkkel elűztünk.

Yperntől keletre tovább haladtunk előre és öt géppuskát zsákmányoltunk. Lillétől délnyugatra a franciák a Loretto-magaslat, Ablein és Carency helységek ellen folytatták támadásukat.

Minden támadást visszavertünk. Az ejtett foglyok száma 800. Carency és Nieuville között a franciák az elfoglalt árkokat még birtokukban tartják. A harc itt még folyik.

Lillétől csak nyugatra egy angol repülőgépet lelőttünk. Berry au Baetól délnyugatra csapataink tegnap a La Ville au Boistól délre levő erdőségekben két egymás mögötti vonalból álló hadállást 400 méter szélességben rohammal elfoglaltuk, számos sebesületlen foglyot ejtettek és 2 aknavetőt, valamint sok löszert zsákmányoltak. Flireytől északra és a Bois de Pretrében ellenséges gyalogsági támadások az ellenség jelentékeny veszteségei mellett megghiusultak.

Keleti hadszíntér.

A helyzet változatlan.

Délkeleti hadszíntér.

Az oroszok tegnap a Stobnica-Brzoanka szakasz mentén, a Becko-Brzozow vonalon továbbá Ropyce (Deblicatól keletre) és a Wisztulamenti Szeucin között Mackensen vezérezredes üldöző seregeit megakarták állítani. Ezen szándékuk teljesen megghiusult.

Estefelé az oroszok harc vonalait sok helyen, különösen Beckonál-Brzozow és Lutca között áttörtük, miután már délelőtt több támadást az ellenség súlyos veszteségei mellett megghiusult. Az üldözést folytatjuk. (Mineln. sajtóoszt.)

Gróf Széchenyi Miklós Budapesten.

Budapest, május 11. (Saját tud.) Gróf Széchenyi Miklós megyéspüspök tegnap Bécsből Budapestre érkezett.

Német felderítő torpedó-naszádokat lövöldözött az orosz flotta.

Budapest, május 11. (Saját tud.) Pétervárról jelentik, hogy a Balti-tengeri orosz flotta lövéseket váltott egy német cirkálóval és torpedónaszádokkal, amelyek a harc elől kitérték. A Wolf-ügynökség szerint

felderítő szolgálatra kiküldött hajókról van szó.

Frigyes főherceg hadseregparancsa.

Budapest, május 11. (Saj. tudósítónktól.) A sajtóhadiszállásról jelentik, hogy Frigyes főherceg hadseregparancsot adott ki, amelyben a 8 nap alatti győzelmes harcokért köszönetet mond a német-osztrák-magyar hadseregnek. Különösen a tüzéség működését emeli ki.

Betörték Désy Zoltán lakására

Budapest, május 11. (Saját tud.) Désy Zoltán Rákóczi-uti lakásán betörők jártak. Az egész lakást kifosztották.

A német nagykövet részvéte.

Budapest, május 11. (Saját tud.) Washingtonból jelentik, hogy a német nagykövet Bryand külügyi államtitkáránál részvétét fejezte ki afölött, hogy a háborus események sok amerikai polgár halálát okozták.

Lázás hangulat Amerikában.

Budapest, május 11. (Saját tudósítónktól.) Washingtonból jelentik, hogy Bernsdorf német nagykövet levélben megfenyegették. A nagykövetségi épületnek hétfő éjjel való légberöplését jelentették be. A nagykövet közölte a levelet a lapokkal. A nagykövetségi épületet a rendőrség őrzi. Wilson elhatározta, hogy ha lehetséges, a háborut elkerüli. Bryan nyugalomra int.

IRODALOM

Uj Idők. Az Uj Idők legújabb számában Szomaházy István folytatja Meseváros című regényét. Elbeszélést Krudy Gyula A bánatok házának urnője, Bónyi Adorján Szivkirályné és Barsi Jenő A fehér Madonna címmel írtak. Náda Pál Az izlés pólusai című cikke, Farkas Imre, Csizmadia Sándor és Gyökössi Endre versei, valamint Bronson Voward a Rejtelmes sziget című regénye tartja még a lap szövegrészét. Az illusztrációk bemutatják a bukovina besszarábiai és a kárpáti harcok minden érdekes epizódját. Az Uj Idők előfizetésének díja negyedévre 5 kor., félévre 10 kor.

A „**Vasárnapi Ujság**“ május 9-iki száma pompás, ujszerű és érdekes képeket közöl harcainkról, különösen Bukovinából, olyan helyekről és csapatokról, melyek az utóbbi napokban különös nevezetességre tettek szert. Érdekesek s eddig még nem látottak a lengyel légióra vonatkozó képek is. Szépirodalmi olvasmányok: Szemere György és Strug András regényei, Szöllőssy Zsigmond tárcája. Egyéb közlemények: a hős Trapp György sorhajókapitány arcképe, a Dardanellák helyszínrajza, a háboru napjai s a rendes hetirovatok: Irodalom és művészet, Sakkjáték, Halálozás stb. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre öt korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV. kerület, Egyetem-utca 4.).

KÖZGAZDASÁG

A Triesti Általános Biztosító Társulat

(Assicurazioni Generali)

f. évi április hó 14-én tartott 83-ik rendes közgyűlésén terjesztettek be az 1914. évi mérlegek. Az előtűnk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1914. december 31-én évenyben volt életbiztosítási tőkeösszegek 1.295.816,563. — koronát tettek ki és az év folyamán bevett díjak 57.686,190 korona és 74 fillérre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 20.917,413 korona és 91 fillérrel 419.031,610 korona 88 fillérre emelkedett. Az életbiztosítottak osztalék-alapja 8.041,461 korona 38 fillért tesz ki. A tüzbiztosítási ágban, beleértve a tűkörfűveg biztosítást, a díjbevétel 19.394,853,656. — korona biztosítási összeg után 32,885,788 korona 77 fillér volt, miből 11.563,659 korona 31 fill. viszontbiztosításra fordított, úgy, hogy a tiszta díjbevétel 21.322,129 korona 46 fillérre rugott és ez összegből 15.485,810 korona 20 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 156.652,322 korona 43 fillér. A betörésbiztosítási ágban a díjbevétel 1.873,080 korona 84 fillérre rugott, miből levonván a viszontbiztosítást, a tiszta díjbevétel 1.032,082 korona 74 fillért tett ki. A szállítmánybiztosítási ágban a díjbevétel kitett 7.566,223 korona 43 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 3.514,676 korona 21 fillérre rugott. Károkért a társaság 1914-ben 48.992,434 K 88 f. és alapítása óta 1.212,012,598 K 55 f. fizetett ki. E kárterítési összegből hazánkra 244.624,706 K 27 f. esik.

A nyereség-tartalékok közül melyek, összesen 13.978,966 K 09 f-re rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabályszerinti nyereség-tartalék, mely 8.604,388 K 84 f. tesz ki, az értékpapírok árfolyam-ingadozására alakított tartalék, mely az ideai átutalással együtt 2.575,771 K 48 f-re rug, továbbá felemelendő a 160,000 K-ra rugó kétes követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az ideai átutalással 2.638,805 K 77 fillért tesz ki. Részvényenként 500 arany frank osztalék kerül kifizetésre. A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek az ideai átutalások folytán 456.949,184 K 97 f-ről 480.984,656 K 23 f-re emelkedtek, a következő elsőrangú értékekben vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzálog követelések 108.383.641 K 09 f. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 59.112,928 K 90 f. 3. Letétbe helyezett értékpapírokra adott kölcsönök 8.214,629 K 07 f. 4. Értékpapírok 257.435,899 K 59 f. 5. Követelések államoknál és tartományoknál 42.255,393 K 72 f. 6. Tárcá váltók 421,637 K 44 f. 7. Készpénz és az intézet követelése a hitelezők követeléseinek levonásával 5.160,526 K 42 f. Összesen 480.984,656 K 23 f. Ezen értékekből 90 millió korona magyar értékekre esik.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. PAPP KÁROLY.

Katonai ruhákat

az összes fegyvernemek részére, a mai árakon átul előírás szerint és gyorsan készít Darabont Gy. és Tsa elsőrendű polgári és katonai ruházati intézete. A legfinomabb szövet különlegességek, iltöny és téli kabátokra felöltőkre állandóan raktáron. Nagyvárad, Szilágyi-Dezse-n. 6 Sonnenfeld palota. Telefon 980. szám.

A már 70 év óta fennálló
LÉVAL-féle

SIRKÓ

raktárt

és

KÖFARAGÓ

műhelyt

az érdeklődő közönség szives
figyelmébe ajánljuk

Rákóczi ut 20 számú telepünkön
sirkerítések kovácsolt vasrác-
ból is készíttetnek.

Biharvármegye alispánjától.

7785—1915.

Pályázati hirdetmény.

Biharvármegyénél elhalálozás folytán üresedésbe jött a VII. fizetési osztálynak megfelelő fizetési és lakpénz illetményekkel javadalmazott s a törvényhatósági bizottságnak f. évi június hó 16-án tartandó nyári közgyűlésén választás útján betöltendő vármegyei t. főügyési állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket a 125000—902 B. M. számú rendelettel kibocsátott Vármegyei Ügyviteli Szabályzat 4. §-ában előírt módon Biharvármegye főispánja méltóságos dr. MISKOLCZY FERENC urhoz címezve hozzám folyó évi június hó 11-ének d. e. 12 órájáig anynyival inkább nyujtsák be, mivel a később beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Biharvármegye szolgálatában állók ezen állásra a fent kitett határidő alatt előttem szóbeli jelentkezés útján is pályázhatnak.

Nagyvárad, 1915. május 11.

Fráter Barnabás
alispán.

A második magyar hadi kölcsön.

A hosszan elhuzódó háboru szükségessé teszi, hogy a hadi szükségletek zavartalan ellátása céljából új hadi kölcsön becsátassék ki. E szükségletek fedezésére a pénzügyminiszter az első hadi kölcsön címleteinek megfelelő, 6% kal kamatozó járadékkölcsönkötvényeket és ezzel egyidejűleg 5 1/2%-os járadékkölcsönkötvényeket becsát nyilvános aláírásra. A pénzügyminiszter tehát ezuttal is közvetlenül fordul a közönséghez, mint ez legutóbb a Német birodalomban is történt és a kibocsátás összege a nyilvános aláírás eredménye alapján fog megállapítást nyerni.

Az aláírás f. évi május 12-től 26-ig bezárólag fog megtartatni.

Aláírási helyekül szerepelnek az összes állami pénztárak és adóhivatalok, a postatakarékpénztár és közvetítő helyei s az összes számottevő hazai pénzintézetek.

A kibocsátásra kerülő és 6%-kal kamatozó kölcsönkötvény aláírási ára minden 100 korona névértékért;

a) ha az aláírásakor az egész aláírt összeg befizettetik, 97 K 20 f-ben;

b) ha pedig az alább ismertetendő kedvezményes (részletekben történő) fizetési módokat vétetik igénybe, 98 K ban állapított meg.

Az 5 1/2%-kal kamatozó kölcsönkötvény aláírási ára minden 100 korona névértékért:

a) ha az aláírásakor az egész aláírt összeg befizettetik, 90 K 20 f-ben;

b) ha pedig kedvezményes (részletekben történő) fizetési módokat vétetik igénybe, 91 K 20 f-ben állapított meg.

A 6 százalékos kölcsönnél a legkisebb jegyezhető összeg 50 K, az 5 és fél százalékos kölcsönnél 100 K.

A második hadikölcsön 6 százalékos típusu kötvényei 1915 május 1-től kezdődőleg és minden év május 1-én és november 1-én lejáráó utólagos részletekben kamatoznak, tehát az első szelvény 1915 november 1-én esedékes. A folyó évi május hó 1-től az aláírás napjáig járó folyó kamatokat azonban az aláírónak nem kell megteríteni.

Az 5 1/2%-os típusu kötvények pedig 1915 június 1 től kezdődőleg és minden év június 1-én és december 1-én lejáráó utólagos részletekben kamatoznak. A kamatfizetés folyó évi június 1-ével kezdődik, tehát az első szelvény folyó évi december 1-én esedékes.

Mindkét típusu kötvényre az aláírt összegek az aláírási helynél fizetendők be és az aláírási áron felül az aláíróval szemben sem folyókamat, sem jutalék felszámításának helye nincs.

Ha az aláírt összeg 100 koronát meg nem halad, az aláírás alkalmával az egész aláírt összeg befizetendő.

A 100 koronát meghaladó aláírásoknál a részletekben történő befizetés kedvezménye igénybe vehető, az aláírás alkalmával azonban az aláírt összeg 10 százaléka biztosítékképpen leteendő és pedig a kir. állampénztáraknál és adóhivataloknál, a m. kir. postatakarékpénztár közvetítő hivatalainál, továbbá az 1898. XXIII. t.-c. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezethöz készpénzben, a többi aláírási helynél pedig készpénzben, vagy olyan értékpapirokban, amelyeket az aláírási hely elfogadhatónak tart. A részletek pedig a következőképp fizetendők:

a jegyzett összeg	25%-a	a legkésőbb	1915 június 8 ig,
" " "	25%-a	"	1915 június 18-ig,
" " "	25%-a	"	1916 június 28 ig,
" " "	25% a	"	1915 július 8 ig.

A teljes befizetés megtörténte után az aláírási hely a letett biztosítékot elszámolja, illetőleg visszaadja.

A jegyzés céljaira szolgáló nyomtatvány-ürlapok az összes aláírási helyeknél díjtalanul kaphatók. Ily nyomtatványok hiányában az aláírás levélileg is eszközölhető.

A befizetés alkalmával az aláíró fél az aláírási helytől pénztári elismervényeket kap, amelyek a fél kívánatára 1915. június 14-től kezdve a m. kir. pénzügyminiszterium részéről kiállított ideiglenes elismervényekre fognak kicseréltetni. A végleges kötvények kiadására nézve, illetve a fél kívánatára kiadott ideiglenes elismer-

vényeknek a végleges kötvényekre való kicserélésére nézve idejekorán hirdetmény útján fog a felhívás közététetni. A végleges kötvények kiadása költségmentesen ugyanazon a helyen fog megtörténni, ahol a pénztári elismervények, illetve a fél kívánatára kiadott ideiglenes elismervények kiadottak.

Az 5 és fél százalékos kölcsönnél zárolásnak helye nincsen, a második hadikölcsön 6 százalékkal kamatozó kötvényei azonban — éppugy, mint az első hadikölcsön kötvényei — zároltan is jegyezhetőek lesznek és az aláíró, aki az általa jegyzett kötvényeket zárolja és a zárolást öt és fél éven át fel nem oldja, azt a jogot nyeri, hogy az 5 és fél évi időszak utolsó évnyegyedében, legkésőbb 1920. november 1-én a kötvényen alapuló követelését e naptól számított egy évre névértékben leendő visszafizetésre felmondhatja. A m. kir. kincstár köteles az illykép felmondott kötvényeket legkésőbb 1921. november 1-én névértékben visszafizetni. A zárolásból kifolyólag az aláíró felet költség nem terheli.

Zárolásnak **csak 1000 K-át meghaladó** összegű jegyzéseknél van helye.

A magyar kir. pénzügyminiszterium fentartja magának azt a jogot, hogy előre közötteendő három havi előzetes felmondás mellett ugy a 6% os, mint az 5 1/2%-os kölcsönt egészben vagy részben, névértékben visszafizethesse, azonban az esetleges felmondás a 6%-kal kamatozó kötvényekre nézve **1921 május 1-jét** megelőző időre, az **5 és fél százalékkal** kamatozó kötvényekre nézve pedig 1925 június 1-ét megelőző időre nem fog eszközöltetni.

A kölcsönre történő befizetésekre a moratorium alá nem eső betétek — a felmondási határidő betartásával — korlátlanul igénybevehetőek.

A betéti üzlettel foglalkozó intézeteknél s más ily cégeknél 1914. évi augusztus hó 1. előtt betéti könyvre vagy folyószámlára elhelyezett, egyébként moratorium alá eső betétek azonban a kibocsátásra kerülő járadékkölcsön-kötvényekre történő befizetések céljára **a két kölcsönre együttesen** a jegyzés idejében fennálló összegük 25%-a, de legfeljebb a betét tulajdonosa által jegyzett összeg 25% a erejéig vehetőek igénybe.

Azok, a kik a befizetésekre ilyen, egyébként moratorium alá eső betétjüket kívánják igénybe venni, annál az intézetnél vagy cégnél, illetve annak az intézetnek vagy cégnek közvetítésével tartoznak jegyezni, a melynél a betét el van helyezve.

A kibocsátandó kötvényekre és pedig ugy a szabad, mint a zárolt darabokra, az Osztrák-magyar bank és a m. kir. hadikölcsön-pénztár e járadékkötvényeknek kézi zálogul leköltése mellett, a névérték 75%-áig a mindenkori hivatalos váltóleszámitolási kamatlábon nyujtanak kölcsönt. Ez a kedvezmény legalább 1916. évi július 8-ig marad érvényben. A nevezett két intézet ugyancsak a mindenkori hivatalos váltóleszámitolási kamatlábon nyujt náluk zálogul elfogadható értékpapirokra kölcsönt, ha a felveendő összeg igazoltan a jelen felhívás alapján aláírt összegek befizetésére szolgál. A meghosszabbított ily kölcsönök a mérsékelt kamatláb kedvezményében szintén részesülnek és pedig legalább 1916. évi július 8 ig. A fenti befizetési határidők alatt folyósított kölcsönök után a fél kívánására a mindenkori hivatalos váltóleszámitolási kamatláb helyett 1916. évi július 8 ig évi 5% os állandó kamatláb biztosítatik.

Az aláírók kívánására a járadékkölcsönök kötvényeit a szelvények beváltásával megbízott hivatalos beváltóhelyek és az Osztrák-magyar bank budapesti főintézete, valamint a magyar szent korona országai, továbbá Bosznia és Herzegovina területén levő fiókjai 1916 június 30 ig költségmentesen fogják megőrizni és kezelni.

A második hadikölcsön előnyös feltételei, a pénzpiac kedvező helyzete és annak felismerése, hogy a kölcsön jegyzésében minél nagyobb részvétel az aláírók magánérdekei mellett a közérdeket is nagy mértékben szolgálja, biztosítékai annak, hogy a kölcsön jegyzésének eredményében az ország közgazdasági ereje ép oly imponzánsan fog megnyilvánulni, mint az első hadikölcsön alkalmával.